

Specyfika, charakterystyka i wykorzystanie leśnej bazy edukacyjnej RDLP w Szczecinku na przykładzie Nadleśnictw Bytów i Dretyń

Lokalizacja Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, która swym zasięgiem obejmuje teren od Borów Tucholskich i Wielkopolski na południu aż do wybrzeża Bałtyku na północy sprawia, że leśna baza edukacyjna jest tu bardzo zróżnicowana. W skład infrastruktury edukacyjnej wchodzi: 2 ośrodki edukacji leśnej, 13 izb, 25 wiat edukacyjnych i 65 ścieżek edukacyjnych. Do zajęć edukacyjnych wykorzystywane jest 161 punktów lub powierzchni edukacyjnych, wśród których wyróżnić możemy 22 szkoły leśne, 98 drzewostanów i upraw (m.in. nasiennych i ochronnych), 17 obiektów małej retencji oraz 24 inne elementy infrastruktury, np. trasy dydaktyczne. Zajęcia odbywają się także w 108 innych obiektach.

W 2009 roku w zajęciach prowadzonych przez szczecineckich leśników udział wzięło 66 379 osób, a dodatkowo prawie 14 tys. osób uczestniczyło w spotkaniach z leśnikami na różnego rodzaju festynach, targach i warsztatach.

Różnice w rozmieszczeniu i charakterze tworzonych przez poszczególne nadleśnictwa obiektów edukacyjnych powinny wynikać z ilości placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie nadleśnictwa, liczby mieszkańców, atrakcyjności turystycznej terenu oraz lokalizacji na terenie nadleśnictwa ośrodka miejskiego. Bardzo często wymienione powyżej cechy są powiązane.

Prawidłowe rozmieszczenie obiektów edukacyjnych wpływa nie tylko na dobre ich wykorzystanie, ale pozwala także na kanalizację ruchu turystycznego w miejsca wyznaczone przez leśników.

Nadleśnictwa Bytów i Dretyń, choć położone stosunkowo blisko siebie (ok. 50 km), posiadają w różnym stopniu rozwiniętą infrastrukturę turystyczną, a prowadzone zajęcia kierują do różnych grup społecznych.

Nadleśnictwo Dretyń

Powierzchnia Nadleśnictwa Dretyń wynosi blisko 15 tys. ha, obejmuje ono swym zasięgiem ponad 21,5 tys. ha na terenie trzech gmin. Wśród dretyńskich lasów zlokalizowane są trzy placówki oświatowe. Tak mała liczba szkół wynika z braku ośrodka miejskiego na terenie nadleśnictwa. Największą miejscowością jest wieś Dretyń licząca około 1 300 mieszkańców. W skład infrastruktury turystycznej nadleśnictwa wchodzi trzy ścieżki edukacyjne „Szlakiem Dretyńskich Dębów”, „Leśna Szkoła pod Jodłą”, „Bogactwo Mokrądeł” oraz stworzony wspólnie z gminami Miastko i Trzebielino szlak pieszo-rowerowy „Molenowe wzgórze”. Ścieżki zostały opisane w wydany przez nadleśnictwo folderze zatytułowanym „Leśne ścieżki dydaktyczne w Nadleśnictwie Dretyń”.

W zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez pracowników nadleśnictwa w 2009 roku wzięło udział około 700 osób.

Nadleśnictwo Bytów

Nadleśnictwo Bytów położone jest na terenie siedmiu gmin. Powierzchnia nadleśnictwa wynosi ponad 28 tys. ha, a zasięg administracyjny ponad 50 tys. ha. Ponad 12 tys. ha położonych jest na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. W zasięgu nadleśnictwa znajdują się 20 placówek oświatowych. Największą miejscowością jest miasto Bytów, liczące około 17 tys. mieszkańców. Wśród infrastruktury turystycznej nadleśnictwa wyróżnić możemy 9 ście-

Fot. 1. Zajęcia edukacyjne w Nadleśnictwie Dretyń (fot. T. Kamaszyn)

Photo 1. Educational classes in Dretyń Forest Inspectorate

Fot. 2. Na terenie Nadleśnictwa Dretyń znajduje się wiele ciekawych przyrodniczo jezior (fot. A. Ramion)

Photo 2. In Dretyń Forest Inspectorate there are many environmentally interesting lakes

żek edukacyjnych: „Okolice Jeziora Głębokiego”, „Gałąźnia Mała”, „Grodzisko Borzytuchom”, „Pomniki Przyrody w leśnictwie Modrzewo”, „Szlakiem Bytowskich Jezior Lobeliowych”, „Leśne Uroczysko”, „Dąbrowa Rzepnicka”, „Szlakiem Pięciu Jezior”, „Gołębia Góra”, zieloną klasę oraz wiatę edukacyjną na szkółce leśnej „Jutrzenka”.

Duża liczba obiektów edukacyjnych związana jest z atrakcyjnością turystyczną terenów Pojezierza Bytowskiego, które chętnie odwiedzane jest przez turystów znajdujących tu liczne, czyste jeziora, często lobeliowe, rzeki udostępnione dla kajakarzy oraz obfitujące w owoce runa leśnego lasy. Zachętą dla turystów są także liczne ośrodki wczasowe oraz kwatery agroturystyczne.

Mając na względzie mieszkańców oraz turystów Nadleśnictwa Bytów i Osusznica wraz z gminami Bytów, Borzytuchom oraz Tuchomie wzięły udział w dofinansowanym ze środków unijnych projekcie pn. „Zrównoważone, edukacyjne i turystyczne udostępnienie obszarów cennych przyrodniczo na terenie Pojezierza Bytowskiego”. W ramach projektu zaprojektowano bądź wyremontowano 21 ścieżek i obiektów przyrodniczych, stworzono interaktywną mapę oraz przewodnik na gps (www.bytow.com.pl/mapa). Wydano także mapę oraz przewodnik

w wersji drukowanej. W zajęciach prowadzonych przez bytowskich leśników w 2009 roku udział wzięło ponad 2500 osób, w 2010 do października około 3700 osób.

Różnice w ilości elementów służących prowadzeniu edukacji oraz liczby osób uczestniczących w zajęciach w obu nadleśnictwach wynikają z różnego zapotrzebowania społeczeństwa na edukację przyrodniczo-leśną. Duża liczba jednostek oświatowych, turystów odwiedzających tereny nadleśnictw oraz samych mieszkańców obciążuje leśników – gospodarzy terenu do wzbogacania i ciągłego rozwijania oferty edukacyjnej skierowanej nie tylko do uczniów, ale także osób dorosłych.

Prowadzenie edukacji przyrodniczo-leśnej ważne jest w każdej jednostce Lasów Państwowych, bez względu na ilość osób uczestniczących w zajęciach oraz liczbę obiektów edukacyjnych. Każdy bowiem kto skorzysta z oferty nadleśnictw jest w stanie wzbogacić swoją wiedzę o podstawowe informacje o przyrodzie i gospodarce leśnej. A tylko społeczeństwo znające podstawowe procesy zachodzące w przyrodzie może zachować nasze dziedzictwo przyrodnicze dla przyszłych pokoleń.

Literatura

www.bytow.com.pl/mapa

<http://www.szczecinek.lasy.gov.pl/bytow/edukacja.php?id=35>

<http://www.szczecinek.lasy.gov.pl/dretyń/edukacja.php?id=40>

Summary. Specificity, characterization and use of RDSF forestry educational base in Szczecinek on the example of Bytów and Dretyń Forests Inspectorates. Location and character of the educational base, created and subsequently developed by State Forests (LP), should result from the location of superintendence, and the attractiveness of the area of population and educational institutions located in the area administered by the unit. Forest District located within urban areas or attractive tourist areas should strive to create the widest choice of educational base, which in addition to the development of natural and ecological awareness, will allow for "sanitation" of tourism. Creating tourism infrastructure one should also take into account local needs of the society in advancing our knowledge of nature. An example in diversification process of the educational activities of society and differences in the nature and quantity of educational facilities can be Dretyń and Bytów Forests Inspectorates.

Marek Skierka

Nadleśnictwo Bytów

marek.skierka@szczecinek.lasy.gov.pl

Tomasz Kamaszyn

Nadleśnictwo Dretyń

tomasz.kamaszyn@szczecinek.lasy.gov.pl